

**UCHWAŁA NR XLII/1204/18
RADY MIASTA GDYNI**

z dnia 25 kwietnia 2018 r.

**w sprawie przyjęcia Programu Oddziaływań Korekcyjno – Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc
w Rodzinie na lata 2018 - 2020**

Na podstawie art. 12 pkt 11 w związku z art. 92 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2017 r. poz. 1868, zm. z 2018 r. poz. 130) oraz art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390) Rada Miasta Gdyni uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Oddziaływań Korekcyjno – Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie na lata 2018– 2020, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Gdyni.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miasta
Gdyni

Joanna Zielińska

PROGRAM KOREKCYJNO – EDUKACYJNY DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC W RODZINIE NA LATA 2018- 2020

Wstęp

Program korekcyjno - edukacyjny (PKE) kierowany jest do osób, które stosują przemoc wobec członków swoich rodzin. Główne założenie programu oparte jest na przekonaniu, że za przemoc w rodzinie w pełni odpowiada osoba, która przemoc stosuje i dlatego to ona powinna podejmować działania związane z jej zaprzestaniem. Istnienie programu wynika wprost z zapotrzebowania na oddziaływania korekcyjno – edukacyjne zgłaszane przez podmioty zajmujące się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie (sądy, prokuratura, pomoc społeczna i inne), a także z zapisów powszechnie obowiązujących aktów prawnych i programów:

- 1) Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz.U. z 2015 r. poz.1390),
- 2) Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno –edukacyjne (Dz.U. z 2011 r. Nr 50, poz. 259),
- 3) Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie na lata 2014-2020 przyjętego Uchwałą Nr 76 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014 r. (M.P. z 2014 r. poz. 445),
- 4) Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata: 2013-2020 przyjętego Uchwałą Nr 590/XXIX/13 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 26 kwietnia 2013 r.,
- 5) Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gdyni na lata 2014- 2020 – przyjętego Uchwałą Nr VI/66/15 Rady Miasta Gdyni z dnia 25 lutego 2015 r.

Cele programu

Głównym celem programu jest powstrzymanie osób stosujących przemoc w rodzinie przed dalszym stosowaniem przemocy, poprzez:

- 1) rozwijanie ich umiejętności samokontroli i współzycia w rodzinie,

- 2) kształtowanie umiejętności w zakresie wychowywania dzieci bez użycia przemocy w rodzinie,
- 3) wykształcenie postawy odpowiedzialności za własne zachowania,
- 4) wyposażenie uczestników w wiedzę dotyczącą mechanizmów powstawania przemocy w rodzinie,
- 5) kształtowanie świadomości przeżywanych stanów emocjonalnych oraz umiejętności konstruktywnego ich komunikowania,
- 6) nabycie umiejętności komunikowania się i rozwiązywania konfliktów w rodzinie bez stosowania przemocy,
- 7) uzyskanie informacji o możliwości podejmowania działań terapeutycznych.

Założenia i model programu korekcyjno-edukacyjnego

Program korekcyjno – edukacyjny oparty jest na Modelu Krótkoterminowym Skoncentrowanym Na Rozwiązaniu stworzonym przez Steva de Shazer oraz Insoo Kim Berga. Idea tego podejścia oparta jest na założeniu, że każdy człowiek jest w stanie dokonać zmiany swojego zachowania, zmiany swojej postawy życiowej oraz że ma ku temu wystarczające zasoby, czyli wiedzę, umiejętności i doświadczenia życiowe. Głównymi zasadami pracy w tym modelu jest koncentrowanie się na istniejących już dobrych wzorcach zachowania

oraz rozszerzanie ich obszaru. Dokonywana jest zatem analiza sytuacji, w których uczestnik potrafił zapanować nad własnymi emocjami i zaprezentował konstruktywne działania. Na podstawie tej analizy każdy uczy się sprawdzonych sposobów na satysfakcjonujące działania z założeniem, że nie mogą być one krzywdzące dla innych. W ten sposób powstaje plan na kolejne sytuacje, z którymi zetknie się beneficjent programu. W rezultacie dokonana zostaje korekta zachowań przemocowych.

Pamiętając także o edukacyjnym charakterze programu, uczestnikom programu dostarczana jest wiedza dotycząca mechanizmów przemocy. Wiedza ta zostaje wykorzystana w procesie tworzenia praktycznych planów związanych z kontrolą własnych zachowań. Ogólny zarys treści merytorycznych przekazywanych na spotkaniach obejmuje następujące zagadnienia:

- 1) Definicja przemocy;
- 2) Rodzaje i formy przemocy;
- 3) Mechanizmy przemocy;
- 4) Koszty stosowania przemocy: indywidualne, rodzinne, społeczne;
- 5) Moja postawa wobec przemocy;
- 6) Moje wartości;
- 7) Odpowiedzialność;
- 8) Rozpoznawanie własnych stanów emocjonalnych;
- 9) Identyfikowanie własnych stanów emocjonalnych;
- 10) Konstruktywna ekspresja przeżywanych emocji;
- 11) Techniki zapobiegające zachowaniom przemocowym;
- 12) Umiejętności komunikacyjne;
- 13) Asertywność;
- 14) Konstruktywne rozwiązywanie konfliktów;

15) Opracowywanie indywidualnego „Planu bezpieczeństwa”.

Program korekcyjno-edukacyjny ma charakter oddziaływań grupowych. Grupa ma charakter otwarty. Pełny cykl zajęć grupowych składa się z 24 spotkań, które odbywają się z częstotliwością 1 sesji grupowej na tydzień. Czas trwania jednej sesji grupowej wynosi 2,5 godziny. Do metod pracy wykorzystywanych podczas spotkań grupy należą:

- 1) dyskusja moderowana;
- 2) ćwiczenia interaktywne;
- 3) symulacje;
- 4) prace pisemne.

Na każdym etapie trwania programu, spotkania grupowe mogą być uzupełnione o oddziaływania indywidualne, których ilość i częstotliwość dostosowana jest do potrzeb danego uczestnika. W trakcie trwania programu wykonywana jest również diagnoza pogłębiona dotycząca każdego uczestnika. Ma ona na celu rozpoznawanie i monitorowanie zmian

w zachowaniu wprowadzanych przez uczestnika programu. Diagnoza pogłębiona tworzona jest na podstawie obserwacji pracy uczestnika podczas spotkań grupy, a także w oparciu o treści wnoszone na konsultacjach indywidualnych.

Grupa odbiorców, zasady rekrutacji i ukończenia programu.

Program skierowany jest do osób dorosłych, które stosują przemoc w rodzinie. Do programu mogą zgłosić się osoby, które same stwierdziły, że stosują przemoc i chcą dokonać zmiany swojego zachowania, a także osoby skierowane przez inne instytucje i zewnętrznych specjalistów w tym m.in. grupy robocze, kuratorów, osoby zobowiązane wyrokiem bądź decyzją Sądu.

Rekrutacja do grupy odbywa się w oparciu o przeprowadzoną konsultację indywidualną, podczas której dokonywana jest wstępna diagnoza i ocena sytuacji klienta oraz badane są jego oczekiwania i motywacja do uczestnictwa w programie. Podczas konsultacji wstępnej, uczestnik programu zostaje także zapoznany z zasadami i regułami uczestnictwa w programie i po podpisaniu indywidualnego kontraktu, może zostać przyjęty do udziału w programie.

Kontrakt dotyczy przede wszystkim:

- 1) systematyczności uczestnictwa w zajęciach;
- 2) sposobu funkcjonowania na zajęciach (np. mówienia o swoich zachowaniach);
- 3) kontaktowania się przez realizatorów z instytucjami zewnętrznymi;
- 4) kontaktowania się przez realizatorów z rodzinami uczestników.

Zgodnie z podpisanym przez uczestnika kontraktem, nieobecność w trzech kolejnych zajęciach jest jednoznaczna z rezygnacją i przerwaniem uczestnictwa w programie. Osoba, która chce dalej uczestniczyć w programie może go kontynuować, rozpoczynając cykl od początku. Ukończenie programu korekcyjno-edukacyjnego następuje po odbyciu pełnego cyklu – tj. 24 spotkań grupowych.

Z uwagi na fakt, iż środki na realizację oddziaływań zapewnia budżet państwa, do udziału w programie można rekrutować także mieszkańców innych powiatów.

Osobę stosującą przemoc w rodzinie, u której równolegle zostało rozpoznane uzależnienie od alkoholu lub od innych substancji psychoaktywnych, w pierwszej kolejności kieruje się na terapię uzależnień. Osoby co do których istnieje podejrzenie lub diagnoza ciężkich zaburzeń/chorób psychicznych kierowane są do poradni zdrowia psychicznego.

Realizator programu

Realizatorem programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy jest Gmina Miasto Gdynia, w imieniu którego działa Zespół Placówek Specjalistycznych im. K. Lisieckiego „Dziadka” w Gdyni.

Bezpośrednimi realizatorami programu będą także osoby uprawnione do prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych, których kwalifikacje są zgodne z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc

w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne (Dz. U. z 2011 r. Nr 50 poz. 259)

Monitoring efektów

Monitoring oddziaływań podjętych w ramach programu korekcyjno-edukacyjnego oraz efektów tych oddziaływań, prowadzony jest na kilku poziomach:

1. Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia monitoruje udział osób stosujących przemoc w rodzinie w oddziaływaniach korekcyjno – edukacyjnych i sprawozdaje powyższe informacje do jednostki nadzorującej tj. Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gdyni. Comiesięczne sprawozdanie przygotowuje kierownik SOW i przekazuje je kierownikowi Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie MOPS w Gdyni.

2. Badanie skuteczności programów oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych realizowane jest poprzez:

- a) ankietę ewaluacyjną wypełnianą przez uczestników na zakończenie PKE; za przeprowadzenie ankiety odpowiada realizator programu korekcyjno – edukacyjnego;
- b) monitorowanie ponownego zgłoszenia się osób stosujących przemoc w rodzinie do PKE w okresie 3 lat od jego ukończenia, za co odpowiada kierownik SOW;
- c) spotkania osób prowadzących program-korekcyjno edukacyjny z członkami rodzin osób stosujących przemoc w rodzinie. Spotkania organizowane są raz na kwartał, w formie grupowej i/lub indywidualnej. Pozwala to na bardziej kompleksowe monitorowanie sytuacji rodziny, która jest również informowana o możliwości konsultowania się z prowadzącymi program lub uzyskania interdyscyplinarnej pomocy w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie.

- d) monitorowanie przez Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie sytuacji rodzin w trakcie prowadzenia procedury Niebieskie Karty (NK) w tym: pozyskiwanie informacji m.in. od osób prowadzących PKE, kuratorów sądowych, Policji na temat osób stosujących przemoc w rodzinie, które uczestniczą i/lub ukończyły PKE; zbieranie informacji o ponownym wszczęciu procedury NK w rodzinach, w których sprawca uczestniczył uprzednio w PKE.